

Charakterystyka narzędzi badawczych

Metodą badawczą nazwiemy ogół zastosowanych technik i sposobów badawczych w przeprowadzonym badaniu.^[1] Uzasadnieniem metody jest udowodnienie trafności zastosowanych narzędzi w stosunku do przedmiotu badawczego, którym w moim przypadku są zainteresowania i zamiłowania dzieci z placówek opiekuńczo-wychowawczych, dzięki którym uzyskane i opracowane materiały pozwolą na udzielenie odpowiedzi na postawione przeze mnie pytania problemowe.

Jednym z przeprowadzonych przeze mnie badań jest badanie surveyowe (sondażowe). Polega ono na systematycznym zbieraniu informacji na temat jednostek w stosunkowo szybkim czasie. Jest to jedna z podstawowych metod stosowanych w socjologii empirycznej. Dane podczas badania zbierane są za pomocą techniki ankietowej lub wywiadu kwestionariuszowego. Do badania bierze się niewielką populację jednostek związanych z badanym problemem, a wyniki uzyskanych badań mają odzwierciedlać szerszą polucję. Każda jednostka jest traktowana w taki sam sposób, ponieważ zakłada się, że społeczeństwo stanowi zbiór jednostek. Uzyskane rezultaty są opracowywane w sposób ilościowy, statystyczny.

Ankieta jest narzędziem składającym się z listy ułożonych przez ankietera pytań otwartych, zamkniętych lub półotwartych tworzących kwestionariusz. Rozdaje się go respondentom z prośbą o jego wypełnienie. Pytania odnoszą się do obszaru interesującego badacza.

Jest to forma badania pośredniego. Respondent indywidualnie wypełnia kwestionariusz ankiety. Ankieta wymaga obopólnej pracy ze strony respondenta, jak też i ankietera. Działanie ankietowanego skupia się na udzielaniu odpowiedzi na pytania, zaś badacza na sporządzeniu listy pytań i analizie uzyskanych

wyników.

Skonstruowany przeze mnie kwestionariusz ankiety, dla potrzeb badania, składa się z 29 pytań zamkniętych, z możliwymi odpowiedziami typu „Tak”; „Nie”; „Nie wiem”; jednokrotnego wyboru, w tym pytanie o płeć, jak również jednego otwartego dotyczącego wieku badanej osoby. Został on opracowany na podstawie „Ankiety skłonnościowej wg Z. Lipszycowej”(złożonej z 96 pytań). Opracowane przeze mnie pytania odnoszą się do siedmiu grup zainteresowań i zamiłowań (skłonności artystycznych, sportowych, społecznościowych, przywódczych, pomocowych, porządkowych, kulinarnych). Mają one za zadanie wykazanie skłonności dzieci do określonych działań, jak też wykazanie zależności ich przedsięwzięcia od wieku i płci. Ważną funkcją pytań jest również zdiagnozowanie możliwości środowiska w jakim żyją z rozwijaniem przez nich swoich zainteresowań. Wykazanie w jakim stopniu otoczenie wpływa na kształtowanie się ciekawości dzieci.

Drugim zastosowanym przeze mnie narzędziem badawczym był rysunek, zastosowany u dzieci z Ośrodka Diagnostyczno-Interwencyjnego. Dzieci w nim przebywające są w wieku 4- 7 lat, tak więc ze względu na ich wiek ta metoda wydała się najbardziej odpowiednią. Jest to jedna z tak zwanych metod projekcyjnych, inaczej też zwanych testami projekcyjnymi.

Ważną właściwością metody projekcyjnej jest to, że badane przez nie fakty należą do osobistych przeżyć, odczuć badanej osoby, ni objęte świadomością, ale mające znaczenie na postrzeganie świata, dokonywane przez nią wybory, działania, podejmowane decyzje.

Techniki projekcyjne należą do jakościowych metod badań społecznych. Ich zakwalifikowanie do takiego, a nie innego typu metod badań wynika z subiektywności otrzymanych wyników w sposób ściśle zamierzony. Ich podstawą badawczą jest wewnętrzny, subiektywny świat jednostki. Charakter jakościowy tych metod jest konsekwencją sposobu (strategii) badania i

jego celu.^[2]

Zlecone przeze mnie zadanie polegało na narysowaniu przez dzieci rysunku o treści: kim chciałyby zostać w przyszłości, lub czym najbardziej lubią się zajmować, co je najbardziej interesuje. Wyniki z tych badań zostaną przeze mnie opracowane w sposób jakościowy, gdyż każda praca jest inna, zatem: wyniki zostaną opracowane w sposób indywidualny, jednostkowy. Podczas analizy wyników w takim badaniu są brane pod uwagę użyte: kolory, kształty, postacie, kompozycja, estetyka, proporcje i szczegóły.

Z badań psychologicznych wynika, że rysunki małych dzieci są w stanie wiele powiedzieć o samym autorze, jego charakterze, uczuciach, problemach, lękach i marzeniach. Sposób w jaki dziecko rysuje w dużej mierze może określać jego temperament. Kreski długie, kreślone z wielką ekspresją i z dużym parciem mogą świadczyć o tym, że dziecko jest energiczne, odważne, pewne siebie i impulsywne. Rysunki z małymi postaciami, z dużą ilością wolnego miejsca, o delikatnych niewyraźnych kreskach mogą świadczyć, że dziecko jest zamknięte w sobie, nieśmiałe, załężnione, skrępowane. Rysunki dziecka z nadpobudliwością psychoruchową mają bardzo chaotyczną kompozycję, są wykonywane w stosunkowo krótkim czasie, a kreski są zamaszyste i gwałtowne.

Kolory widniejące na rysunku mogą świadczyć o nastroju malca. Świetliste i jasne kolory świadczą o jego optymizmie, dobrym humorze, jak też pozytywnym stosunku do tego co narysował. Negatywne nastawienie do tego co jest na rysunku ma dziecko używające ciemnych kolorów, z przeważającą ilością brązu i czerni.

Rysunki bardzo często są używane podczas badań psychologicznych do oceny poziomu intelektualnego dziecka. Są one także bogactwem jego uczuć własnych i skierowanych do innych ludzi. Estetyka jest taką kompozycją wyobraźni człowieka, jego dostrzegania różnych zjawisk, impresji i

wrażeń, która pozwala a drugiemu człowiekowi na ich zrozumienie, odczytanie. Analiza treściowa, jak wskazuje sama nazwa, polega na uchwyceniu specyfiki treści interesującej prowadzącego, na przykład można zorientować się, jakie sytuacje powodują w dziecku lęk, czy poczucie zagrożenia.^[3]

W trakcie analizy, aby była ona pełna, bierze się pod uwagę pracę jako całość oraz rozważa kombinacje poszczególnych czynników. Interpretacja powinna także uwzględniać wiek, dojrzałość, stan emocjonalny, tło społeczne, kulturowe i doświadczenia badanej jednostki.^[4]

[1] J. Lutyński, Metody badań społecznych: wybrane zagadnienia , Łódź 1994

[2] M. Laguna, B. Lachowska ,Rysunek projekcyjny jako metoda badań psychologicznych, Lublin 2003,str.38,39

[3] Por. E. Głowacka, Rysunek jako jedna z metod projekcyjnych, „Plastyka i Wychowanie” 1998, nr 5, s.33.

[4] Tor. G.D. Oster, P. Goud, Rysunek w psychoterapii, Gdańsk 1999, s.36.

Jeśli szukają Państwo pomocy w napisaniu własnej pracy - potrzebują Państwo fachowych konsultacji to polecamy stronę [pisanie prac](#) - profesjonalna pomoc w pisaniu prac w granicach prawa.